

СХВАЛЕНО

Рішення педагогічної ради
ПНЗ «ЦДЮ Вознесенівського району»
Запорізької міської ради
Запорізької області
Протокол № 1 від 13.08.21

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ ПНЗ «ЦДЮ
Вознесенівського району»
від 30.08.2021 №72-од

Директор С.Г. Ципріянова

**Положення
про антибулінгову політику
у ПНЗ «ЦДЮ Вознесенівського району»**

ВСТУП

Основним завданням сучасного закладу освіти є створення нового освітнього простору, головними засадами якого є створення безпечного навчального середовища, а також забезпечення прав, свобод та інтересів дітей. Концепція «Нова українська школа» (НУШ) вимагає реформування існуючого алгоритму розвивальної, корекційної та профілактичної роботи, адже дуже часто в освітніх закладах постає проблема булінгу та порушення норм поведінки учнями, що не дозволяє в повному обсязі досягти поставлених демократичних орієнтирів. Важливою умовою ефективності антибулінгової роботи є розставлення пріоритетів та цілей, викладених комітетом ООН:

- взаєморозуміння;
- взаємоповага;
- дружня атмосфера;
- пріоритет прав людини;
- толерантність;
- постійний розвиток;
- активна життєва позиція;
- здоровий спосіб життя;
- людяність;
- порядність;
- повага до приватного життя;
- мир;
- єдина країна.

З огляду на те, що створення концепції нового освітнього простору є надзвичайно складним завданням, пропонуємо створити «Положення про створення безпечного освітнього середовища», що буде регулювати стосунки між усіма учасниками освітнього процесу у ПНЗ.

Головною метою створення Положення у закладі - є навчання дітей і дорослих безпечній взаємодії в освітньому процесі, а також захист вихованців від насильства та зловживань з боку однолітків і дорослих (батьків, опікунів або працівників навчального закладу).

ЗАВДАННЯ

Маючи на меті створити безпечний освітній простір, необхідно чітко сформулювати та зазначити завдання, які необхідно вирішити для створення безпечного навчального середовища у ПНЗ ЦДДЮ «Вознесенівського району»:

1. Визначити поняття «булінг» та його види; виявити чинники, які перешкоджають безпеці учасників освітнього процесу;
2. Відпрацювати систему узгоджених поглядів і уявлень вихованців, педагогів, психолога, батьків на освітнє середовище ПНЗ;
3. Обґрунтувати умови організації безпечного освітнього середовища та вимоги (критерії) до його ефективної організації для кожного учасника освітнього процесу згідно Положення;
4. Скласти доступний алгоритм реагування та протидії булінгу;
5. Сформулювати конкретні рекомендації учням, педагогічним працівникам, адміністрації ПНЗ, батькам щодо організації безпечного середовища в навчальному закладі.

Розділ I

ПОНЯТТЯ «БУЛІНГ»

Булінг (знуцання, цькування, залякування) – це зарозуміла, образлива поведінка, пов'язана з дисбалансом влади, авторитету або сили. Булінг проявляється в багатьох формах: є вербальна, фізична, соціальна форми булінгу, а також кіберзалякування.

Стаття 1. Вербальний булінг

Словесне знуцання або залякування за допомогою образливих слів, яке включає в себе постійні образи, погрози й неповажні коментарі про кого-небудь (про зовнішній вигляд, релігію, етнічну приналежність, інвалідність, особливості стилю одягу і т. п.).

Стаття 2. Фізичний булінг

Фізичне залякування або булінг за допомогою агресивного фізичного залякування полягає в багаторазово повторюваних ударах, стусанах, підніжках, блокуванні, поштовхах і дотиках небажаним і неналежним чином.

Стаття 3. Соціальний булінг

Соціальне залякування або булінг із застосуванням тактики ізоляції припускає, що когось навмисно не допускають до участі в роботі групи, трапеза це за обіднім столом, гра, заняття спортом чи громадська діяльність.

Стаття 4. Кіберзалякування

Кіберзалякування (кібернасильство) або булінг у кіберпросторі полягає у звинуваченні когось з використанням образливих слів, брехні та неправдивих чуток за допомогою електронної пошти, текстових повідомлень і повідомлень у соціальних мережах. Сексистські, расистські та подібні їм повідомлення створюють ворожу атмосферу, навіть якщо не спрямовані безпосередньо на дитину.

Розділ II

РЕАГУВАННЯ ТА ПРОТИДІЯ БУЛІНГУ

ПОРЯДОК

подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу (цькування) у ПНЗ «ЦДЮ Вознесенівського району»

Загальні питання

1. Цей Порядок розроблено відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)».

2. Цей Порядок визначає процедуру подання та розгляду заяв про випадки булінгу (цькуванню).

3. Заявниками можуть бути здобувачі освіти, їх батьки/законні представники, працівники та педагогічні працівники ПНЗ та інші особи.

4. Заявник забезпечує достовірність та повноту наданої інформації.

5. У цьому Порядку терміни вживаються у таких значеннях:

Булінг (цькування) – діяння (дії або бездіяльність) учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого.

Типовими ознаками булінгу (цькування) є:

1. систематичність (повторюваність) діяння;

2. наявність сторін – кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності);

3. дії або бездіяльність кривдника, наслідком яких є заподіяння психічної та/або фізичної шкоди, приниження, страх, тривога, підпорядкування потерпілого інтересам кривдника, та/або спричинення соціальної ізоляції потерпілого.

Подання заяви про випадки булінгу (цькування)

1. Здобувачі позашкільної освіти, працівники та педагогічні працівники, батьки та інші учасники освітнього процесу, яким стало відомо про випадки булінгу (цькування), учасниками або свідками якого стали, або підозрюють його вчинення по відношенню до інших осіб за зовнішніми ознаками, або про які отримали достовірну інформацію від інших осіб, зобов'язані

повідомляти директору ПНЗ, який є Головою антибулінгової комісії у ПНЗ «ЦДДЮ Вознесенівського району».

2. Розгляд та неупереджене з'ясування обставин випадків булінгу(цькування) здійснюється відповідно до поданих заявниками заяв про випадки булінгу (цькування) (далі – Заява).

3. Заяви, що надійшли на електронну пошту ПНЗ отримує секретар-друкарка, яка зобов'язана терміново повідомити керівника закладу.

4. Прийом та реєстрацію поданих Заяв здійснює відповідальна особа - секретар Комісії з розгляду випадків булінгу (цькування), а в разі відсутності відповідальної особи - секретаря комісії – особисто директор ПНЗ або заступник директора із виховної роботи, або психолог закладу.

5. Заяви реєструються в окремому журналі реєстрації заяв про випадки булінгу (цькування).

6. Форма та приклад змісту Заяви оприлюднюється на офіційному веб-сайті закладу.

7. Датою подання заяв є дата їх прийняття.

8. Розгляд Заяв здійснює директор ПНЗ та члени Комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) з дотриманням конфіденційності.

Відповідальна особа

1. Відповідальною особою призначається працівник ПНЗ числа педагогічних працівників.

2. До функцій відповідальної особи відноситься прийом та реєстрація Заяв, повідомлення директора ПНЗ.

3. Відповідальна особа призначається наказом директора закладу.

4. Інформація про відповідальну особу та її контактний телефон оприлюднюється на офіційному веб-сайті закладу.

Комісія з розгляду випадків булінгу (цькування)

1. За результатами розгляду Заяви директор ПНЗ видає рішення про проведення розслідування випадків булінгу (цькування) із визначенням уповноважених осіб.

2. З метою розслідування випадків булінгу (цькування) уповноважені особи мають право вимагати письмові пояснення та матеріали у сторін.

3. Для прийняття рішення за результатами розслідування директор скликає засідання Комісії з розгляду випадків булінгу.

4. Комісія створюється наказом директора.

5. До складу комісії можуть входити педагогічні працівники (у тому числі психолог, соціальний педагог), батьки постраждалого та булера, директор, представники соціальних служб, ювенальної поліції та інші зацікавлені особи.

6. Комісія у своїй діяльності керується законодавством України та іншими нормативними актами.

7. Якщо Комісія визначила, що це був булінг (цькування), а не одноразовий конфлікт чи сварка, тобто відповідні дії носять систематичний характер, то директор ПНЗ зобов'язаний повідомити уповноважені органи Національної поліції (ювенальна поліція) та службу у справах дітей.

8. У разі, якщо Комісія не кваліфікує випадок як булінг (цькування), а постраждалий не згодний з цим, то він може одразу звернутись до органів Національної поліції України із заявою.

9. Рішення Комісії приймаються більшістю її членів та реєструються в окремому журналі, зберігаються в паперовому вигляді з оригіналами підписів всіх членів Комісії.

10. Потерпілий чи його/її представник можуть звертатися відразу до уповноважених органів Національної поліції України (ювенальна поліція) та службу у справах дітей з повідомленням про випадки булінгу (цькування).

11. Батьки зобов'язані виконувати рішення та рекомендації Комісії.

Терміни подання та розгляду Заяв

1. Заявники зобов'язані терміново повідомляти керівнику закладу про випадки булінгу (цькування), а також подати Заяву.
2. Рішення про проведення розслідування із визначенням уповноважених осіб видається протягом 1 робочого дня з дати подання Заяви.
3. Розслідування випадків булінгу (цькування) уповноваженими особами здійснюється протягом 3 робочих днів з дати видання рішення про проведення розслідування.
4. За результатами розслідування протягом 1 робочого дня скликається Комісія та призначається її засідання на визначену дату але не пізніше 3 днів від дати подання Заяви.
5. Директор ПНЗ зобов'язаний повідомити уповноважені органи Національної поліції (ювенальна поліція) та службу у справах дітей про кваліфікований Комісією випадок булінгу (цькування) протягом одного дня.

Реагування на доведені випадки булінгу

1. На основі рішення Комісії з розгляду випадків булінгу (цькування), яка кваліфікувала випадок як булінг (цькування), а не одноразовий конфлікт чи сварка, тобто відповідні дії носять систематичний характер, директор ПНЗ:
 - повідомляє уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України (ювенальна поліція) та службі у справах дітей про випадки булінгу (цькування) в закладі освіти;
 - забезпечує виконання заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу (цькування) (далі – Заходи).
2. Заходи здійснюються заступником директора з виховної роботи у взаємодії з практичним психологом та затверджуються директором закладу.
3. З метою виконання Заходів запровадити консультаційні години практичного психолога, згідно з окремого Графіка, створити скриньки довіри, на окремому стенді оприлюднити телефони довіри та матеріали щодо профілактики булінгу (цькування) та поведінки вихованців у разі потрапляння у ситуацію булінгу .

Відповідальність осіб причетних до булінгу (цькування)

1. Відповідальність за булінг (цькування) встановлена статтею 173 п.4 Кодексу України про адміністративні правопорушення такого змісту:

«Стаття 173 п.4» . Булінг (цькування) учасника освітнього процесу.

Булінг (цькування), тобто діяння учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого, - тягне за собою накладення штрафу від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від двадцяти до сорока годин.

Діяння, передбачене частиною першою цієї статті, вчинене групою осіб або повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення, - тягне за собою накладення штрафу від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин.

Діяння, передбачене частиною першою цієї статті, вчинене малолітніми або неповнолітніми особами віком від чотирнадцяти до шістнадцяти років, - тягне за собою накладення штрафу на батьків або осіб, які їх замінюють, від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від двадцяти до сорока годин.

Діяння, передбачене частиною другою цієї статті, вчинене малолітньою або неповнолітньою особою віком від чотирнадцяти до шістнадцяти років, - тягне за собою накладення штрафу на батьків або осіб, які їх замінюють, від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин.

Неповідомлення директором закладу уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України про випадки булінгу (цькування) учасника освітнього процесу – тягне за собою накладення штрафу від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправні роботи на строк до одного місяця з відрахуванням до двадцяти процентів заробітку.

Розділ III

АЛГОРИТМ ДІЙ ЩОДО ПОПЕРЕДЖЕННЯ БУЛІНГУ

1. Ознайомлення учасників освітнього процесу з нормативно- правовою базою та регулюючими документами щодо превенції проблеми насилля в освітньому середовищі.

2. Проведення зустрічей, круглих столів, семінарів, тренінгів із залученням представників правоохоронних органів, служб соціального захисту, медичних установ та інших зацікавлених організацій.

3. Популяризація роботи гуртків із психології.

4. Створення інформаційних куточків для вихованців із переліком організацій, до яких можна звернутися у ситуації насилля та правопорушень.

5. Ознайомлення педагогічних працівників і дітей з інформацією про прояви насильства та його наслідки.

6. Проведення із батьками вихованців батьківських зборів, як форми організації спільної діяльності адміністрації закладу, батьків, практичного психолога, яка передбачає їх спілкування з метою обговорення актуальних питань навчання і виховання, ухвалення рішень.

7. Проведення психологічних консультацій, як форми роботи з батьками, яка передбачає надання фахівцями психологічної служби допомоги батькам із різних проблем родинного виховання.

8. Для успішного попередження та протидії насильству треба проводити заняття з навчання навичок ефективного спілкування та мирного розв'язання конфліктів.

Розділ IV

Моніторинг за реалізацією антибулінгової політики

1. Директор ПНЗ призначає уповноважену особу за реалізацію антибулінгової політики.

2. Призначена особа відповідає за реалізацією антибулінгової політики, реагування на будь-які сигнали щодо його порушення, а також за внесення пропозицій стосовно внесення змін до антибулінгової політики.

3. Кожні півроку відповідальна особа повинна проводити загальний моніторинг рівня виконання вимог антибулінгової політики працівниками ПНЗ «ЦДДЮ Вознесенівського району». Зразок анкети для проведення моніторингу наведено в Додатку.

4. Під час проведення такого загального моніторингу працівники ПНЗ можуть подавати пропозиції стосовно внесення змін до антибулінгової політики та повідомляти про порушення її вимог на території ЦДДЮ.

5. На основі результатів анкет працівників ПНЗ відповідальна особа має підготувати звіт та передати його директору.

6. Враховуючи результати моніторингу, директор внесе необхідні зміни до антибулінгової політики та повідомляє про них працівників ПНЗ.

Функціональні обов'язки відповідального

за моніторинг дотримання Положення про антибулінгову політику у ПНЗ «ЦДДЮ Вознесенівського району»

1. Отримання повідомлень про ризики для дітей і реагування на них;

2. Проведення не рідше ніж один раз на рік загального моніторингу рівня виконання вимог Положення про антибулінгову політику та реагування на будь-які сигнали щодо

його порушення. Для цього можна використовувати метод анкетування, опитування тощо (*зразок додається*). Під час проведення такого загального моніторингу працівники закладу мають змогу подавати пропозиції щодо внесення змін до Положення та повідомляти про порушення його вимог на території закладу;

3. Надання пропозицій щодо внесення можливих змін у Положення;

4. Підготовка звіту за результатами анкет працівників гімназії та подання його директору ПНЗ. Враховуючи результати моніторингу, директор має можливість внести необхідні зміни до Положення та повідомити про них працівникам;

5. Консультування працівників ПНЗ щодо конкретних випадків порушення безпеки дитини;

6. Роз'яснення у разі потреби батькам, дітям інформації, що відображено у Положенні та надання інформації щодо їх змін;

7. Інформування (у разі потреби) про випадки порушення безпеки дитини (ризика, загрози, насильство) компетентних установ, таких як поліція, соціальні служби.

Критерії виконання вимог антибулінгової політики

1. У ПНЗ «ЦДДЮ Вознесенівського району» запроваджено реалізацію антибулінгової політики, яка містить принципи захисту дітей від насильства.

2. Стратегія і відповідні принципи захисту дітей виконуються всіма працівниками без виключення.

3. Стратегія визначає такі питання:

- порядок повідомлення та втручання, де поетапно зазначено, що слід робити, коли дитина стала жертвою насильства або її безпеці загрожують незнайомі люди, члени родини чи працівники ПНЗ;

- правила захисту особистих даних, які визначають методи збереження та поширення інформації про дітей;

- правила захисту зображень дітей, які визначають, як можна знімати дітей на фото або відео та поширювати їх зображення;

- принципи безпечних відносин між працівниками позашкільного закладу та вихованцями, включно з повним описом поведінки, яка є неприйнятною при спілкуванні з дітьми.

4. Директором призначено особу, відповідальну за реалізацію антибулінгової політики, при цьому чітко визначено всі її завдання.

5. У позашкільному закладі затверджено документ під назвою «Положення про антибулінгову політику у ПНЗ «ЦДДЮ Вознесенівського району»

ПНЗ «ЦДДЮ Вознесенівського району» проводить навчання своїх працівників з питань захисту дітей від насильства та надання їм допомоги в небезпечних ситуаціях.

1. Усі педагогічні працівники позашкільного закладу, ознайомлені з антибулінговою політикою.

2. Усі педагогічні працівники знають, як розпізнати чинники ризику й ознаки насильства проти дітей, а також правові аспекти захисту дітей (обов'язковість втручання для залучення правоохоронної системи).

3. Керівники гуртків пройшли інструктаж з питань запобігання випадкам знущань над однолітками серед дітей і реагування на них.

4. Педагогічні працівники мають доступ до інформації про можливість отримання допомоги у випадках, коли підозрюється застосування насильства проти дітей, разом із контактними даними місцевих установ, які працюють в області захисту дітей і надають допомогу в надзвичайних ситуаціях (поліція, суд із сімейних питань, кризовий центр, центр соціальних послуг, медичні центри).

ПНЗ проводить заходи з психологічної просвіти для батьків з питань виховання без застосування насильства та захисту дітей від насильства.

Виконання вимог означає:

1. На веб-сайті та сторінках у фейсбуці для батьків є необхідна інформація з таких питань:
 - виховання дітей без застосування насильства;
 - захист дітей від насильства та зловживань, загрози для дітей у мережі Інтернет;
 - можливості для вдосконалення навичок виховання;
 - контактні дані установ, які надають допомогу в складних ситуаціях.

Положення вступає в дію з моменту його оприлюднення.

ЖУРНАЛ
Реєстрації заяв про випадки булінгу (цькування)

№	Дата прийняття заяви	Прізвище, ім'я, по батькові заявника (здобувач освіти, батьки, законні представники, педагогічний працівник, інші особи)	Контактна інформація Заявника (адреса проживання, телефон)	Короткий зміст заяви	Прізвище, ім'я, по батькові особи, яка прийняла заяву

ЖУРНАЛ
Реєстрації рішень комісії з розгляду випадків булінгу (цькування)

№	Дата засідання	Номер рішення	Рішення та рекомендації комісії	Прізвище, ініціали та посада членів комісії	Підписи членів комісії

Зразок заяви

Директору ПНЗ
«ЦДДЮ Вознесенівського району»
Ципріановій С.Г..

(прізвище, ім'я, по батькові заявника)

(адреса фактичного місця
проживання)

контактний телефон _____

адреса електронної поштової скриньки _____

Заява

Доводжу до Вашого відома, що

ОПИС СИТУАЦІЇ ТА КОНКРЕТНИХ ФАКТІВ

Прошу терміново провести розслідування ситуації, що склалася.

(дата)

(підпис)

ПРОТОКОЛ № _____
засідання комісії з розгляду випадків булінгу (цькування)

(Найменування закладу освіти)

« ____ » _____ 20__ р. _____ Час ____ год ____ хв

Підстава: _____

(від кого і коли надійшло заява або повідомлення про випадок булінгу (цькування))

(стислий зміст заяви або повідомлення)

Присутні:

Члени комісії (____ осіб) згідно з наказом про склад комісії від _____ № _____:

Інші особи (_____ осіб):

СЛУХАЛИ:

I. Затвердження Порядку денного засідання

II. Розгляд питань Порядку денного засідання

заходи для усунення причин булінгу (цькування)

(опис заходів та відповідальні за їх виконання)

заходи виховного впливу щодо сторін булінгу (цькування)

(опис заходів та відповідальні за їх виконання)

рекомендації для педагогічних (науково-педагогічних) працівників закладу освіти щодо доцільних методів здійснення освітнього процесу та інших заходів з малолітніми чи неповнолітніми сторонами булінгу (цькування), їхніми батьками або іншими законними представниками

(опис рекомендацій і суб'єктів призначення цих рекомендацій)

рекомендації для батьків або інших законних представників малолітньої чи неповнолітньої особи,

яка стала стороною булінгу (цькування)

(опис рекомендацій і суб'єктів призначення цих рекомендацій)

Голова комісії _____

Секретар _____